

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 49. ANUL XIII.

Telegrafu' ese de doua ori pe septe-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditu-
ra oiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ta prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu' prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 24 Iunie (6 Iuliu 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 annu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu' cu litero
mici, pentru a don'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Privitoriu la cris'a ministeriala.

In privinti'a crisei ministeriale inca nici astadi nu potemu
da cititorilor nostri sciri sigure si fapte complinite, ci numai
proiecte si conjecturi, dupacum esu din dorintiele seu teme-
rile partidelor. Impregiurarea aceea in sa, ca nici astadi,
dupa o septemana inca nu potemu dice in privinti'a denumiri-
loru' noue nimicu pozitivu, este o dovada destulu' de invederata,
ca formarea unui ministeriu nou, care sa cuprinda locul mi-
nisteriului Schmerling, da preste greutati forte mari. De si-
guru se scie numai atat'a, catu amu comunicatu in numerulu
din urma dupa foi'a oficiosa: ca cancelarii Conte Nádasdy si
Conte Zichy au dimissionatu si ca in locul cestui din urma
s'a denumitu d. de Majláth. Acest'a se si duse la Ungari'a,
pentru de a negotia cu barbatii conducatori de acolo in pri-
vinti'a punctelor, prin cari s'aru poté face unu compromis
intre tierile de dincoce si de dincolo de Lait'a. Dupa pare-
rea unor'a Contele Belcredy s'aru fi unitu cu d. de Mailáth a-
supr'a punctelor urmatoare: a sustine senatulu imperialu re-
dusu, precum l'a creatu patent'a din Februaru; a lasa la o
parte imprumutulu cerutu de 117 mill. si a remane pelanga cele
13 mill. incuviintiate; a nuse apuca mai nainte de bugetulu pe
1866, panacandu se va deplini legea finantia pe 1865; in fine
si acest'a este pentru noi de cea mai aduncu interesu! — a ignora
(a nu recunoste) referintiele transsilvane dela 1861 incoce.

„Wanderer“ compune din faimele, ce sbora prin Vienn'a,
urmatorele liste de candidati pentru ministeriu: ca mini-
stru presedinte: Contele Mensdorff, principele Alfred
Windischgraetz, principele Meternich pentru ministru de sta-
tu: Contele Belcredi, Baronulu Hübner, Baronulu Meesery, Con-
tele Goluchowski; pentru ministru de justitia: Baronulu
Lichtenfels, procurorulu super. de statu Waser, presedintele
tribunalului provincialu Waidele de Wilingen, presedintele tribu-
nalului supremu Henne, procurorulu super. de statu Mende;
pentru ministru de comertiu: Baronu Bürger, Baro-
nu Hock, Baronu Kellersperg, domnulu de Becke, domnulu
de Lonyai; pentru ministru de politie: Baronulu de
Kellersperg, Baronulu de Poche, Meesery; pentru ministru
de resbelu: maresialulu locoteninte Hauslab; pentru
ministru de finantie: d. de Plener, Almási, Des-
seffwy, Contele Festetics, principele Sapieha, d. de Holzgethan,
principele Jablonowski, Hopfen, Wodianer; pentru ministru
administrativu: Contele Belcredi; cancelariu
aulicu transsilvanu Baronu Reichenstein; Juxta
Curiae: Contele Apponyi; Tavernicu: Cziraky,
Sennyey; presedinte alu consiliului de statu:
Contele Rechberg. Din ministri retrasi Schmerling aru fi sa
se faca presedinte alu Tribunalului supremu, Hein presedinte
alu Tribunalului supremu provincialu in Brünn, Plener con-
siliaru de statu, contele Mensdorff ambasadoru in Parisu, Las-
ser locoteninte in Stiri'a. Repetimu in sa, ca acestea sunt
totu coniecture, cari n'au temeiulu loru airea, decatu numai
in faimele, ce sbora prin Vienn'a. Maiestatea Sea era sa se
ntorca pre Marti 22 Iunie la Vienn'a, si atunci apoi se as-
cepta ca sa urmeze denumirile definitive, in sa n'au urmatu.

De altmintrea lasamu, ca cititorii nostri singuri sa afle
si sa combine, ce ni se scie in privinti'a acest'a atatu din Ungari'a,
catu si din centrulu imperiului in corespundintiele de mai josu.
Noi ne vomu margini pelanga inregistrarea celor mai proba-
bile coniecture, si vomu accepta, ce ne va aduce venitoriulu.

Pest'a 28. Iunie 1865.

© Sum convinsu, ca pe candu aceste orduri voru vede
lumin'a in „Telegrafu“, pana atunci onor. cetitori voru si fi
insciintati prin depesie telegrafice despre evenimintele cele
mari, ce s'au intemplatu eri si astadi in Vienn'a.

Ministeriulu Dlui Schmerling a cadutu, si cu elu dimpreu-
na a incetatu traganarea de patru ani, in deslegarea cestiunei

ungare. In locul Cancelariului de curte a Contelui Zichy a
venitu domnulu de Majláth, fostulu tavernicu regiu in 1861,
unu barbatu din partid'a ultraactiva in cauzele magiare; dupa
dimissionarea Contelui Nádasdy, Cancelariulu Transsilvaniei,
acestu postu remane vacantu, pana mai tardiu seu dora pentru
totdeun'a (? Red.) deorece scopulu guvernului aru fi unirea aces-
tei Cancelarie cu cancelari'a Ungariei ca tocmai si a Croatiei.

Eata deocamdata rezultatulu grandiosu, ce-lu produse ca-
letori'a Maiestatii Sele la Bud'a-Pest'a.

Pe langa aeste impregiurari nu mai este nici o indo-
ela despre conchiamarea dietei Ungariei; ea se va conchiamá
de siguru in dilele prime ale lunei venitoare pe Octobru, si
actulu conchiamarei s'a si substernutu Maiestatii Sele spre in-
cuviintiare si subscriere.

Pe aicea suntemu ocupati in totu minutulu cu combina-
tuni de totu felulu asupr'a acestoru stramutari grandiose in
ministeriu. Din aceste stramutari potemu vede apriatu, ca in-
fluinti'a Magiariloru in Vienn'a astadi e mai mare decatu fu de
15 ani; caci pecandu in 1860. si 1861. nimenea nu cuteza
a visa despre ministeriulu Ungariei in intiesulu legiloru din
1848., si guvernulu Maiestatii Sale nici ca voia sa auda
despre uniunea Transsilvaniei cu Ungari'a, astadi, celu putinu
pe semne, se vede implinita de jumetate dorinti'a Magiariloru;
seu ce va sa insemne demissionarea Cancelariului Transsil-
vaniei, si incopciarea seu confusiunea celoru trei Cancelarie
de curte, deca nu apropiere catra uniunea multu dorita prin
Magiari?

Fia ori si cum, insemnatatea grandiosa a crisei ministe-
riale nu se pote nega de felu, urmarile eii le vomu vede
mai tardiu in tota valoarea loru. Atat'a inse potemu afirma,
ca impacarea de multu dorita intre guvernulu Austriei si in-
tre Ungari'a va fi cu multu mai usiora, decatu in 1861., si
ca patent'a din 26 Febr. 1861., carea afla atat'a antipatia la
opusetiunea magiara, astadi abia va mai fi meru de certa,
seu deca va si veni pe tapetu, de siguru va fi imbracata in
alta forma, de carea nu se voru instraina asiá tare nici
Magiarii.

Ce va fi program'a noului Cancelariu? Ce va fi cu Co-
mitatele? Dar cu Comitii supremi denumiti sub regimulu
Contelui Forgách si Zichy ce voru face? Ce directiune va
lua diet'a? Cum voru fi alegerile deputatiloru prin Comitatu?
etc. totu atatea intrebări de mare insemnatate pentru locuito-
rii Ungariei, a caroru deslegare aterna dela viitoriulu celu
mai de aproape.

Despre noulu Cancelariu potemu presupune, ca nu va fi
priimitu acestu postu inaltu, fara de a se fi asiguratu despre
restituirea dreptului publicu alu Ungariei, firesce acomodatulu
impregiurariloru de astadi, si pote ca cu unele esceptiuni in
privinti'a ministerieloru de resbelu si finantie, cari pana a-
cum eran pedec'a cea mai mare a impacarei. Si dupa aceste
mesuri se va restringe seu se va mai lati activitatea si drep-
turile municipalitatiloru (Comitatelor, Districtelor si cetá-
tiloru libere regesci) in privinti'a administratiunei etc.

Mai nu credemu, ca comitii supremi denumiti sub fostulu
Cancelariu Forgách si Zichy voru remane in posturile loru,
deorece Magiarii se voru sili de nou a alege deputati de a-
cei'a pentru diet'a viitoare, cari in catu se va pote voru dela-
tura ori-ce cestiune nefavoritoare principiiloru magiare, — ce
insa abia se va pote realiza cu Comitii supremi de astadi,
cari sunt denumiti prin Comitatele nemagiare.

Aru fi unu ce forte tristu si pentru noi Romani, deca
posturile de Comite supremu prin comitatele romane le-aru ocupa
neromani, seu Romani de acei'a, cari putinu seu dora nimicu nu se
interesaza de cauzele Romaniloru. Ast'a aru fi o tactica reu ni-
merita din partea Magiariloru; — in sa fia cum va fi, adevurul e,
ca deca Romani din Ungari'a nu se voru ingriji de tempuriu
a da espressionu dorintieloru sale, si deca la alegerea depu-

tatiloru nu voru poté nimeri caractere cá ferulu si devotate causeru nóstre nationale, — atuncea egal'a indreptatire si respectarea nationalitatii nóstre va fi scrisa numai pe hartia. Prin Ministeriulu Dlui Schmerling multu au inaintatu caus'a romána, precum se vede in Ardealu, si pe ici coala si in Ungari'a, dar cu caderea acestui'a se póte ca a cadiutu si caus'a nóstra pe unu tempu indelungatu.

Ne mangaie inse acea impregiurare, ca ori-ce programa va avé noulu Cancelariu, ori-ce mesura va luá prin Comitatu cu scopu de a se alege numai deputati devotati causei magiare, — ceea ce avemu astadi din grati'a Monarchului nu se va poté rapí dela noi cu un'a cu dóua; si caus'a nationalitatiloru, déca va si adormi pe unu tempu, pâna candu adeca se voru deslegá celelalte cestiuni de statu, — ea nu va poté fi sugrumata intru atâta, cá in viitoriu sa nu potemu nici sperá deslegarea eii. —

Se ascépta in totu minutulu denumirea judelei curialu, precumu si a tavernicului regescu, cari inse nu ducú rolu politicu asiá mare, cá Cancelariulu Ungariei. Pe ici si coala se facu combinatiuni asup'r'a persóneloru, ce voru sa ocupe posturile Ministeriului ungaru, firesce numai combinatiuni, de órece inea nimicu positivu nu se scie despre numerulu Ministriloru.

„Srbobranu“ aflá, ca cele mai multe decisiuni ale congressului serbescu din urma s'au incuviintiatu din partea dicasterieloru respective si vinu a se aterne cátu mai curendu Maiestatii Sele pentru p. n. sanctiunare. Cátu pentrú impartirea bisericesca administrativa intre Serbi si Románi, despre acést'a nu mai este'ndoiela, ci in Versietiu si Timisiór'a voru fi de aici incolo numai Episcopi serbesci, ear Caransebesiulu va fi scaunulu unui Episcopu romanescu. Pe bas'a acestei rosolutiuni in curendu se va si denumi Episcopulu serbescu pentru Timisiór'a, póte si fára Sinodu.

Din Ungari'a. Telegrafulu ne aduce scirea despre retragerea ministeriului intregu, afara de ministrulu de externe si marina, precum si despre demissiunarea Cancelarilor Ungariei si Transsilvaniei, si despre denumirea dlui Majláth de Cancelaru ungurescu, carele a si depusu juramentulu in mânilé Maiestatii Sele. Totdeodata ne spune, ca Contele Belcredi, de presinte locotenintele Boemie, aru fi desemnatu pentru portfoliulu ministrului de statu, ear ministrulu de externe insarcinatu cu presiederea in consiliulu ministeriale, de óre-ce archiducele Rainer, ministrulu presiedinte, a plecatu cu concediu. Stramutarea acést'a sa nu fia numai personala, ci cu ministeriulu sa se schimbe deodata si sistemulu de 4 ani incóce.

Noi ori si candu amu fi priceputu retragerea ministeriului, in tempulu presinte insa nu o potemu pricepe. Amu fi priceput'o cu ocasiunea desbaterei adresei in senatulu imperiale, candu opusetiunea si anume Kaiserfeld si-au adusu tóte armele in contr'a ministeriului, amu fi priceput'o in desbaterea bugetului, unde guvernulu a cadiutu totdeun'a in minoritate, amu fi priceput'o cu ocasiunea petrecerei Maiestatii Sele in Bud'a—Pest'a, dar acum'a ne e neesplicabila, si acést'a cu atâta mai multu, cu cátu nainte de 4—7 díle jurnalulu „Debatte“ s'a confiscatu pentru unu articulu, care buciná in lume „Crisa ministeriala“.

Intr'unu statu constitutionalu numai unu guvernú din majoritate, se póte sustiné; avemu esemplu pre Angli'a, dar si tempulu d'antáiu alu ministeriului cadiutu. Déca guvernulu perde increderea majoritatii din representanti'a tierei respective, cu ocasiunea d'antáiu face locu altui ministeriu din majoritate, séu déca guvernulu posiede in mai mare gradu increderea suveranului, se desfiintieá camer'a, precum ne dovedesce destulu de eclatante Prussi'a. La noi nu s'au intemplatú nici un'a nici alt'a, de-si guvernulu, pâna mergeá mâna'n mâna cu senatulu imperiale, erá tare si puternicu, si numai prin des-avuarea acestui'a a devenitu slabu. Déca statulu prin desbaterile cele infocate din senatulu imperialu a perdutu multu in fati'a Europei, óre cine erá mai comptetinte sa-i restaureze creditulu perdutu, de cátu opusetiunea, trecendu cu vederea observatiunea dlui Schmerling, ca in opusetiune nu s'aru aflá barbati destulu de apti, spre a dirige nai'a statului. Neconsequinti'a acést'a constitutionalu, precum si impregiurarea, ca vedemu chiamati la cáarma chiaru pre unii din capii conservativiloru, ne face a crede, ca sistemulu de centralizare va face locu dualismului. Nóue Romániloru din Ungari'a atátu centralizarea, cátu si dualismulu nu ne e amicu, si de aceea din punctu de vedere nationalu nu potemu dice nici alba nici négra la stramutárilé acestea. Totu, ce potemu face in tempulu presinte, e esprimerea mirárei, ca cum e cu potintia, cá sistemulu de guvernare a unui statu, cáruí sistemu s'a sacratu in tempu de patru ani ceriulu si pamentulu, sa se schimbe intr'o dí!

Retragerea Cancelarului Zichy nu ne-a surprinsu, cáci noi amu ascepat'o, si i-amu prorocit'o, candu a priimitu conducerea cancelariei unguresci. Noi i-amu spus'o apriatu si chiaru, ca numai unu cancelaru, care va posiede simpatiele natiuniloru din Ungari'a, si va fi spriginitu de acestea, póte sustá. Cancelarulu insa a calcatu in urmele Contelui Forgách si in fine a trebuitu sa imparta sórtea acestui'a. L'amu vedutu in tempulu din urma facendu incercári, de a castigá pre Románi, insa atunci a fostu prétardiu, cáci tóta lumea erá convinsa despre politic'a lui pocita, si apoi noi nu ne indestulimú numai cu promissiuni, ci vremu sa vedemu fapte, si nici candu nu vomu trage spriginulu nostru dela acel'a, carele lu merita si voiesce bine cu natiunea nóstra; — in Octobre—Novembre l'amu vedutu retragendu-si proiectulu de organizarea justitiei, iara in Maiu i s'au reiciatu propunerile pentru denumirile comitiloru supremi, si atunci caderea lui erá cá segura. Amu fi ascepatu, cá cu Zichy dimpreuna sa vedemu dusu si pre Contele Pálffy, de-si ne e fórte bine cunoscutu, ca densulu nu se tine de unu programu, ci si intórce mantéu'a dupa ventu.

Cancelarulu nou se tine de partid'a conservativiloru, politic'a lui aru fi sa incépa firulu, unde s'a ruptu la 47.

Politic'a conservativiloru nu póte fi nici candu politic'a Románului. Noi, cari pâna la 48 n'amú avutu tíera, nici proprietate, nu ne potemu conservá miseri'a, si a ne lasá de buna voia despoiati de drepturi politice, ci trebuie, mintea sanetósá ne prescrie, sa fimu progressisti. Déca progressulu nationalu va fi in ochii guvernului o crima, atunci noi din capulu locului vomu face o parte a opusetiunei, urmandu principiile de nationalitate, si nesuindu cátra realizarea dreptelor nóstre pretensiuni, in care nesuintia nu e in stare sa ne conturbe nime in lume, si acést'a ni va fi cu atátu mai usioru, cu cátumâna'n mâna voru merge cu noi atátu liberalii dincóce, catu si cei dincolo de Lait'a; eara déca guvernulu nou va fi petrunsu de inde'a, ca patri'a nóstra numai atunci póte prosperá, numai atunci póte fi fericita, déca se indestulescu pretensiunile natiuniloru conlocuitoare, lu vomu spriginí, vomu da mân'a cu elu.

Se díce, ca conservativii si liberalii magiari si-arú fi datu mân'a de fratie, si lucra in cea mai buna cointelegere; conservativii au sa pregátésca calea, si atunci predau liberaliloru frênele guvernárei. E cu potintia, dar noi nu o credemu, si déca o credemu, dela fratietaea acést'a n'avemu multu de ascepatu, cáci politic'a conservativiloru si a liberaliloru, fiindu ea in contrastulu celu mai mare, la prim'a oca-siune i va despartí iara in dóue castre. Sa luámu numai la mâna istori'a, si ea ne va dá destule esemple. Nu esiste unu casu in istoria, candu conservativii de buna voia sa se fia retrasu dela potere, cá sa faca locu liberaliloru si sa fia sacratu interesele lorú proprie intereselorú comune, iara spiritulu tempului nu ne lasa sa credemu, ca liberalii sa incréda interesele poporului conservativiloru. Tempulu acestor'a a trecutú, invingerea uniunei americane le-a frántu capulu pentru totdeun'a, si déca suntú momente, candu vinu iara la potere, acestea suntú numai momente, si momentele din urma ale unui'a, ce trage de mórté.

Ori si care sa fia programulu politicu alu barbatiloru, ce au priimitu frênele guvernárei, fia elu conservativu, liberalu séu chiaru o amestecatura din ambele, noi avemu cuventulu Maiestatii Sele despre conchiamarea dietei, si acést'a in impregiurárilé presinte ne mângáia pe deplinu. Noi scimu, ca diet'a e uniculu locu competinte, de a desbate intrebárilé cele mai momentóse pentru tíera, dintre cari nu loculu din urma cuprinde intrebarea nationalitatiloru, care pentru noi are unu interesu indoitu, cáci dela deslegarea fericita séu nefericita a acestei intrebári depindu tóte celelalte. Nu suntemu optimisti, insa dupa o scóla de suferintie de patru ani si dupa preparatiunile, ce s'au facutu in tempulu mai nou, nime nu ne va luá in nume de reu, déca sperámu, ca fratii Magiari s'au emancipatu de ideile de suprematisare din 1861.

Din Bihari'a, in Iuniu 1865. Multu onorate Dom-nule Redactoru! De multu petrecu cu atentiune colónele fóiéi Dtale, cá sa me incunoscintiezu despre intemplárilé de dí din pártile locuite de Románi, si incátu din pártile nóstre acum de multisioru nu s'a comunicatu nimicu in fói'a Dtale *); vinu dara a descrie si de pe la noi câte ce-va. —

Intre cestiunile nóstre mai de frunte la antáiu locu numeru eu c a u s ' a s c o l a r a , carea dupacum la Románi de-a rendulu, — dela curmarea absolutismului asiá si la noi stagnéza, adeca: nici cu unu pasu mai inainte; — si asiá dupa regulele filosofiei „Ce nu progreséza, regreséza.“ —

Alta cestiune de frunte suntú cauzele bisericesci, cari

*) Nu e vin'a nóstra. Red.)

asijderea ascépta reforme salutare si organisári corespundiatóre indigintieloru poporului. —

Aceste dóne probleme, cari si asiá la natiunea nóstra sunt si trebuie sa fie nedespartite, — avem si speranta, ca-si voru aflá deslegarea dorita intr'unu sinodu, ce se ascépta si pe la noi cu mare sete. —

Premitiendu-le acestea, fia-mi iertatu a descinde in cátu-va si la alte cestiuni, — altmintrea de natura mai universalá, cari dupa impregiurárele de fatia mai de grabu voru sa preo- cupe poterile natiunei; — si asestea se reducu la diet'a Ungariei, ce ne sta la pragulu usiei. In privinti'a asést'a nu afli de lipsa a desfasurá ideii politice, ci me marginescu numai la amintirea conditiunei, dela care atárna prosperarea nóstra; si aceea e: contielegerea, armoni'a si infratirea solida; cáci numai acestea sunt acele efecte, cari voru fi in stare a ne conduce la limanulu doritu, — éra la din contra caus'a ne e periclitata, interesele natiionali inapoiate, si alte urmári nefavoritóre ne voru ajunge.

Spre scopulu acest'a nemicu e mai inteltoriu atátu pentru noi Biharenii, cátu si pentru fratii de prin alte tinuturi, decátu constituirea de Comitete, cari voru avé sarcin'a de a ne pregati caus'a — adeca: a ne desemná barbatii acei demni, cari voru fi prevediuti cu placut'a missiune de a representá natiunea la diet'a venitóre. —

E lucru cunoscutu, ca in timpurile mai de demultu si mai decurendu trecute si dóra si de fatia, strainii au cercatu tóte mijlócele spre a ne imparechiá intre noi insine, cá asiá sa fie mai usioru a pescui in tulbure, si incátu si-au ajunsu scopurile, e in destulu de cunoscutu. Acum'a insa desceptandu-se si la noi conscinti'a natiionala, credu ca nu-si voru mai poté infige sagetile veninate in corpulu natiunei nóstre.

Nu ne remáne nóue acum'a alt'a, decátu cá intre noi sa facemu tréba buna, eara dificultátile purcese din diferinti'a confessiunala sa facemu sa dispara cu totul; cáci acelea, dorere! si pâna astadi se ivescu icí coale; ba chiaru la noi in Bihari'a, de multu esistu frecárele confessiunali, ce cu amara ciune trebuie sa marturisescu, si acestea candu pe fatia, candu pe ascunsu. Si nici ide'a tempului nou, ide'a de natiionalitate inca nu e depliau capace, cá sa produca armonia si infratire adevérata. Caus'a acestui tristu fenomen e simpla: sunt multi condusi de interese private, si voindu a se folosi de densele, facu stricaciune nespusa causei nóstre comune natiionali. —

Nu-mi e scopulu a presentá casuri speciali; retacu cuventárele rostite pâna si de pe catedre taiatóre in cestiunea acést'a frageda, — si mi incheiu sirele cu acea intrebare, ca óre nu s'aru poté aflá si la acést'a leacu? cáci aru fi tempulu odata, cá sa se puna capetu dificultátiloru acestor'a, ce totu se manifestéza candu privatu, candu in publicu.

Eu asiá cugetu, ca o muma va sei imblandi pre fiii sei, si le va sei curmá slabiciunile, candu acei'a voru emulá intru manifestarea de iubire sincera si adevérata cátra mum'a lor comuna. Amu disu.

U n u f i l o r o m á n u .

V i e n n ' a in 28 Iuniu 1865. Pe candu scriu sirele acestea, publiculu de aici se afla in cea mai mare incordare, pentru de a aflá persónele fiitoriului ministeriu.

Cu cabinetulu Schmerling s'a finitu, despre acést'a nu e indoiéla; dar ce felu de ómeni voru veni lá cárma in loculu lui, acést'a e intrebarea cea mare, la carea nu scie sa dea respunsu inca nime. Din denumirea fostului Tavernicu Majláth, de Cancelaru alu Ungariei, se deduce, ca si ceialalti membri ai cabinetului se voru luá din taber'a conservativiloru, numele, cari in urm'a de atari combinatiuni se amintescu mai desu, le veti fi cititu din press'a cea vechia.

Déca a fostu vre-odata schimbarea persónelor ministeriului de vreo influinta deosebita asupr'a stárei nóstre politice, apoi acést'a promite necontestabilu a fi de cea mai mare si nemijlocita iniriurinta. Totodata cu aceste schimbári se latiescu si sciri despre intrunirea Cancelariei aulice transsilvane si croato-slavone cu a Ungariei, despre chiamarea arhiducelui Stefanu spre primirea postului de Palatinu s. a. Totusi si acea partida, din a cárei fauraria esu aceste sciri, concede, ca pâna la dieta in statu quo alu Cancelariei aulice transsilvane cu greu se va intemplá vreo stramutare. Pre noi pe aici, spunendu adevérulu, ne-a surprinsu neplacutu caderea ministeriului Schmerling, incátu acel'a, avendu ocaziune a se cunosce mai de aprópe cu stárele impregiuru ale Romániloru din deosebitele párti ale imperiului, convenindu mai de multe ori cu barbatii nostri de incredere, apucase pe calea egalei indreptatiri inainte si cautá a multiamá popórele in privinti'a acést'a.

Nu potemu insa sa perdemu din vedere nici astadata, ca Maiestatea Sea preabunulu nostru monarchu atintesce intru tóte lucrárele Sele la fericirea si multiamirea totoror popóre-

loru Sele, si déca pentru scopuri mai inalte au aflatu cu cale a chiamá alti barbatii in svatulu Seu inaltu, nu va lasá cu buna séma nici odata, cá unulu séu altulu din popórele Sele credincióse sa se desbrace de drepturile in cale legala castigate, nici va mai iertá sa se dee unui'a séu altui'a prerogative pe cont'a celuialaltu.

Poporulu român, care a fostu toldenn'a credinciosu Inaltului tronu, póte privi dar si de aci inainte cu incredere in viitoriu, pentruca vina ori si ce ministeriu, preste acel'a sta Maiestatea imperatésca si vointi'a cea firma, solemn marturísita a gloriosului nostru monarchu, ca tóte popórele sa se bucure de asemenea drepturi politice, prin urmare déca vre-unu ministeriu nu va fi in stare séu nu va voi a nesui cátra acést'a tinta, va trece si se va topi cá si sér'a la fati'a focului, cá si intunereculu noptiei la ivirea radielorú sórelui. Sciri se voru ivi ele cátu de multe, si unele cátu de ciudate, sa nu perdemu insa nici pe unu momentu increderea in noi si in drepturile nóstre solemn sanctiunate. Noi ne vomu bucurá, déca va succede noului ministeriu a impacá si pretensiunile fratiloru Magiari fára vatemarea egalei indreptatiri a celoralalte natiuni si i o dorimu acést'a din anima, pentru cá asiá apoi in contielegere fratiésca sa potemu continuá mai incolo rezidirea patriei pe fundamentulu celu neclintitu ala principiiloru liberale, ce luminéza secululu nostru. Numai domnii centralisti mi se pare ca si-voru muscá limb'a, si voru avé mai multu de a se tengui, pentruca dupace au contribuit ei singuri nu putinu la caderea estui ministeriu, din cauza, ca n'au voitu sa pornésca pe calea unei centralisári absolute, cum dorescu domniele lor, se intemplá ce n'au visatu, intrá in viétia dupa tóte semnelé unu ministeriu cu totul contrariu acestei maxime, adeca federalisticu, si asiá si potu pune de cuiu ideile regeneratóre de statu pe unutempu cam lungusioru.

Nou denumitul Cancelaru alu Ungariei va fi cunoscutu publiculu român inca de pe la desbaterile senatului imperialu din 1860; nu e de lasatu din vedere insa, ca atunci a vorbitu si lucratu cá omu privatu, acum insa va avé de a vorbi si lucrá cá unu functiunariu inaltu alu statului. Pâna acum sunt cu totul 14 Cancelari aulici in viétia si parte in activitate, parte in pensiu, numai Cancelari'a Ungariei numera dela 1860 incóce 7 Cancelari si Vicecancelari, anume pre Szögyényi, Forgách, Károlyi, Zichy, Privitzer si Beke si in urma pre Majláth. — Tribunalulu supremu alu Transsilvaniei are sa se constituie celu multu pâna in 15 Iuliu. Guberniulu regescu mai perde unu consiliaru, pre D. Com. Szatsvai, care la cererea sea e pusu in pensiu. — Ablegatii nostri dela Senatul imperialu mai au speranta sa petréca inca pâna in 15 Iuliu pe aici.

De Conte Belcredi mai nu mai e indoiéla, ca va fi ministru de statu, densulu s'a tinutu altmintrea de partid'a ministeriala, cá deputatu ocupase locu in centru. Publicarea denumiriloru nóue se ascépta pe Marti, pe candu se va re'n-tórce Maiestatea Sea dela Ischl. (N'a urmatu. Red.)

Atát'a st. nostru corespundinte. Noi mai adaugemu:

In 16/18 Iuniu nainte de amédi au priimitu noulu cancelariu de Majláth personalulu amplotiiloru Cancelariei ungare. Referintele de Cancelari'a aulica, Episcopulu Korizmics lu salutá in demnitatea cea nóua si i urá, cá gloriosulu nume alu tatalui seu sa-lu transplante cu aceeasi splendóre prin persón'a sea, cá precum pân'acum, pecandu a fostu in calitate de comite supremu, de deputatu dietalu si de tavernicu, asiá si'n venitoriu sa se distinga activitatea lui prin zelu neobositu si prin alipire deplina de Maiestatea Sea si de patria. Cancelarul respunde, ca priimesce cu profunda multiamita urárele, ce i s'au adusu, ca simte deplinu pe de o parte marimea oficiului, la care e chiamatu, precum si micimea poteriloru sele, ca a priimitu postulu cu firm'a credintia, ca tint'a pronunziata de Mai. Sea, de carea atárna fericirea Ungariei, si mijlocitu si a monarchiei, se va poté ajunge numai asiá, déca spre ajungerea eii va conlucrú fiacare patriotu in cerculu positiunei sele cu resignatiune si cu jertfire de sine, dar la tóta 'ntemplarea cu energiá nefránta. In fine espune incredintiarea sea, ca dirigatorii cancelariei aulice voru sprijini intentiunile lui cu totu interesulu, ce-lu pretinde gravitatea momentului si sublimitatea tintei.

Dupa acést'a Vice-cancelariulu de Privitzer recomanda cancelarul pre amplotiati unulu câte unulu, acést'a apoi se retrase in departamentele sele si indata chiamá pre Vicepresedintele la o convorbire.

Varietáti si noutáti de di.

(Actu de gratia.) Maiestatea Sea S'au induratu a aplicá pentru veduv'a istoricului magiaru Ladislau de Szalay pensiu pe viétia de 1000 fl. anuali, si celoru doi prunci orfani câte 200 fl. pe anu pentru crescere. —

Esc. Sea P. Mitropolitu gr. cat. din Blasiu, Al. St.

Siolutiu, insotitu de P. Canonicu Fekete-Negrutiu, a plecatu Domineca dimineti'a din Sabiu spre baile dela Elöpatok. — Totu in acësta dimineti'a parasi Sabiulu, dupa o petrecere prea scurta, d. Conte Scarlatu Rosetti, calatorindu, precum audimu, spre Londr'a. —

Esamenele in Institutulu archidiececanu gr-or. se voru tine in ordinea urmatoare: Sâmbata in 26 Iunie c. v. dimineti'a: Pastoral'a si Cateshetic'a cu clericii III, dupa amedi: Computulu cu amendoue clasele de Pedagogia; Domineca: Cantările bisericesci si tipiculu cu toti elevii; Institutului; Luni dimineti'a: Dreptulu Canonice si Esetetic'a cu clericii III, dupa amedi: Gramatic'a cu amendoue clasele de Pedagogia; Mercuri, dimineti'a: Dogmatic'a cu clericii I, dupa amedi: Stiintele naturale cu amendoue clasele de Pedagogia; Joi dimineti'a: Pedagogia cu clericii III si Pedagogii II, dupa amedi: Retoric'a bisericescă si Polemic'a cu clericii II; Vineri dimineti'a: Morala cu clericii II, dupa amedi: Catechismulu si Istori'a bisericescă cu amendoue clasele de Pedagogia; Sâmbata dimineti'a: Istori'a bisericescă cu clericii I, dupa amedi Geografia cu amendoue clasele de Pedagogia. Inceputulu dimineti'a la 7, si dupa amedi la 4 ore.

(Din statistic'a scöleloru.) Gimnasiulu de stat din Sabiu precum spuseramu in nr. din urma, au avutu la capetulu semestrului de vara 338 elevi. Dintr'acesti'a au fostu dupa natiunalitate: Germani 103, Magiari 48, Romani 180, Croati 2, Poloni 3, Boemu 1, Ruteanu 1. Esamenulu de maturitate lu facura cu rezultatu bunu, dintre Romani tinerii: Georgiu Comsi'a, Ioanu Dorda, Aureliu Isaacu, Nicolau Proscianu, Dionisiu Radesiu, Dionisiu Romanu, Cassianu Tuszinsky. —

(Hotelu Bucuresci.) Casa de ospeti a d. Savu Lobontiu din strad'a macelarilor din Sabiu, (prest. drumu dela biserc'a gr. or. din cetate) cunoscuta de siguru nu numai ospetiloru din Transsilvania, ci si de prin tierile invecinate, porta de adi inainte firm'a: Hotelulu Bucuresci. —

(Calu piticu.) Regin'a din Engliter'a priimi din lav'a unu calu, care cu tote ca e de 4 ani si crescutu deplinu, totusi nu e mai mare de 27 $\frac{1}{2}$ policari, va sa dica mai micu decâtu unii din câinii nostri. Capitanulu Luckey lu portă prin Londr'a in caruti'a sea, ludea prin case si la despartirea dintr'o societate, intre risetele ospetiloru, lu luă'n bratie si-lu duse in caret'a sea. —

(Epidemia de colera.) Dupa depesie telegrafice in Alésandria din Egiptu moriseru acolo in 30 Iunie 197 ömeni de colera. Locuitorii fugu in tote partile de acësta bola cumplita; si la Triestu totu mereu sosescu locuitori de acolo. —

Principatele române unite.

„Tromp. Carp.“ nr. 30 aduce dupa Monitorulu oficialu decretule domnesci, prin cari se facu in ministeriu straformările acelea, cari noi le-amu indicatu inca in numerulu nostru penultimu. Atat'a vomu mai adauge numai, ca pâna la sosirea la postu a generalulu Florescu, care este designatu ministru de interne, acestu despartimentu lu va administra interimalu d. Cretulescu, ministrulu de finantie. Putinele foi, ce ne vinu de dincolo, suntu preocupate de acësta schimbare si profetiescu noului ministeriu o positiune destula de grea, dupace finantiea tieriei suntu in starea cea mai rea.

Unu corespundinte alu „Tromp. Carp.“ aduce de nou la desbatere proprietatea Romaniei asupr'a insuleloru din Dunare, Cetalulu si St. Georgiu. Insulele acestea pâna la 1856 se aflau sub domnirea Rusiei, ear dupa art. XXI alu tractatului de Parisu ele facu o parte integitoare din teritoriulu Romaniei. Insulele acestea, dice corespundintele, au 16,000 locuitori si aducu statului venitu anualu de câte 50,000 galbini si inca 1000 galb. taxa pentrusare etc. Dupace Rusi'a fusese constrinsa, a-si retrage fruntariulu dela Dunare, pamentulu cedatu de Rusi'a s'a fostu hotaritu sa se anecteze la Moldavi'a sub suseranitatea Portii. Armat'a romana in sa n'a ocupatu la tempulu seu terenulu golitu de Rusi, si asiă l'au apucatu Turcii, cari lu folosescu pâna astadi, tragendu pe anu câte 65,000 galbeni. Aceste summe starniesce acum corespundintele a se readuce in posesiunea principatelor române, dupacum inca la anulu 1860. propusese Alecu Caliciu, fostulu pe atunci revisoru alu ministeriulu de interne, si dupacum ministeriulu de atunci alu Moldovei prin „Monitorulu“ nr. 84 aru fi si inceputu corespundinti'a cu in. Porta in privinti'a acësti'a. Corespundintele spera, ca guvernulu va si termina, ceea ce au inceputu odata; si fiindca s'a denumitu o comisiune, carea sa licuideze conturile intre Porta si Romani'a, aru fi bine, dice, a se pune in socotela Turciei si folosirea de 9 ani a acelor insule, carea aru face 584,000 galbini.

Dupa corespundintie germana din Principate taxele pe tabacu s'au urcatu la 18 resp. 14 lei la oc'a.

Afacerea postala inca nu e determinata; despre cursulu eii nu scimu nimicu mai de aproape; se dice in sa, ca guvernulu romanescu a facutu celui austriacu propunerea, ca cestu austriacu sa lase celui romanescu pre amplotiati postali de acum inca pe câti-va ani.

Drumurile de feru inaintéza cu pasi repedi; guvernulu va trage d'antăiu lini'a dela Giurgiu la Bucuresci. Drumulu bulgaru si drumulu român se voru legă printr'unu podu peste Dunare la Giurgiu.

Redactoru respunditoriu Zacharia Boiu.

Prospectu politicu.

Tierile esteriore se ocupa seriosu cu schimbările in ministeriulu nostru. In deobste se crede, ca guvernulu austriacu au insciintiatu pre guvernele esterne, ca schimbarea ministeriului este motivata numei prin impregiurările dinlauntru, ear politic'a esterna rămâne neatinsa de ele.

Austri'a si Prussi'a si totu scriu la note in caus'a ducateloru dela Elb'a. Austri'a cere imputinarea armatei prussesi de acolo cu jumetatea contingentulu, asiă încatu Austrieci cu Prussii la olalta sa nu faca mai multu de 10,000 feciori, si a declarat, ca nu va 'neuviinti'a a se cheltui mai multu pentru sustinerea trupeloru prusse. Propunerea se motiveze cu spesele cele mari ale intretinerii atatoru trupe, cari consuma totu venitul astfelu, încatu ducatele nu pot sa platésca nimicu din datoriele lor din resboiu. Altu punctu de pertractare intre cele doué poteri este pretensiunea Prussiei, că ducele de Augustenburg pe tempulu, candu va fi adunata diet'a tieriei, sa fia departatu din ducate, la ceea ce Austri'a respunde categorice, ca nu se va invoii. Acum va sa propuna Prussi'a, că si unei'a singure din cele doué poteri sa-i fia iertatu a face acësti'a, cu atât'a mai vertosu, căci Augustenburgianulu este suditu prussescu.

Dealtmintrea noutătile esterne preste totu numai intr'atât'a merita a inregistrate, că sa remanemu in legatura cu antecedentiele.

Conditionile Papei fatia cu ministeriulu italianu aru fi, dupa foile franceze, urmatoarele: 1) Episcopii denumiti si denumindi nu jura guvernului italianu; 2) Ei intra in episcopie lor, fara de a fi indatorati, că sa cêra pentru bulele papale incuviintiarea regelui; 3) Seminariele stau sub conducerea libera a Episcopiloru; 4) Diececele in tierile principiloru italieni lipsiti de tronu nu se potu nici mici nici impartii de nou. Guvernulu italianu prin rumperea negociatiuniloru cu curi'a romana a castigatu multu in opiniunea publica a Italianiloru; intr'aceea n'adeveru rumperea acësti'a va tine scurtu tempu.

In Franci'a cresce puterea si influinti'a partidei nationale: la nòuele alegeri pentru camer'a legislativa in departementulu Puy-de-Dome Cunde mai nainte fusese alesu ducele Morny, unulu din cei mai addieti amici ai lui Napoleonu), se alesu cu 14,140 voturi GirodProzol, care este unulu din cei mai inversiunati contrari ai imperialismului. — In corpulu legislativu se finira desbaterile asupr'a bugetului estraordinariu pe an. 1866 in 15 $\frac{1}{2}$ Iunie. — Proiectulu de lege pentru espositiunea universală din an. 1867 s'a priimitu din partea corpulu legislativu cu 212 cont'a 17 voturi; asemenea s'a incuviintiatu din partea camerei imprumutulu de 250 mill-franci, ce are a se face spre scopulu acësti'a.

Cabinetulu celu nou spaniolu a nceputu negociatiuni cu guvernulu italianu in privinti'a recunoscerei regatului Italiei din partea Spaniei. Regin'a sa fia escusatu pasulu acësti'a inaintea Papei prin forti'a impregiurârilor. Dupa depesie mai nòue in sa ministeriulu O'Donell inca nu afla increderea de lipsa, si astfelu e tēma, ca se va face revolutiune seu celu putinu o schimbare nòua de ministeriu.

Regimulu grecescu au incheiatu cu o societate contractu, pentru de a legă prin fire telegrafice, trase prin mare cele mai insemnate porturi ale tieriei.

27—2 Concursu.

In prediulu comunei opidane Resinari, la Riusedulu, a devenitu vacanta statiunea de Invetiatoriu la scola filiala de a colo, spre ocuparea carei'a se publica acestu concursu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anualu de 126 f. v. a. Competintii au a-si tramite cererile la oficiulu subsemnatu (post'a Sabiu) prevediute cu dovedile de lipsa despre harnici'a loru celu multu pâna in 25 Iuliu st. n. a. c., pentru ca cererile sosite mai tardiu nu se voru poté luă in considerare.

Resinari, 20 Iunie 1865.

Oficiulu opidanu.

Insciintiare

Subscrisulu, care s'a imbucuratu in restempu de 17 ani că arendatorele Hotelului la Curtea Mediasului de a fi onoratu din partea onoratului publicu cu concurenti'a sea, are onore a face onoratului publicu cunoscutu, ca cu inceputulu lunei lui Iuliu a. c. si-a arangiatu Hotelulu seu, in cas'a sea propria in strad'a macelarilor Nr. 18 sub firm'a „Hotelulu Bucuresci“, in care prelânga unu servitiu promptu se afla cele mai bune si eftine beuturi si mancări, si care toldeodata e prevediutu cu mai multe odăi bine mobilate, cu grajduri bunu pentru că si siopuri pentru trasuri. — Sabiu in 5/7 1865.

Savu Lobontiu, proprietariulu „Hotelului Bucuresci.“

Burs'a din Vienn'a 2 Iunie (5 Iuliu) 1865.

Metalicele 5%	69 85	Actiile de creditu	178 20
Imprumutulu nat. 5%	75 15	Argintulu	107 50
Actiile de banca	798	Galbinulu	5 22 $\frac{5}{10}$

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiececane.